Yaşa, benim Halkım!

Ana Sözü

ANA SÖZÜ 1988

www.anasozu.com

№ 15-16 (620-611) | 23 Harman ay (avgust) 2014 | Paası - 2 ley 50 bani

Gagauz dilin son şansı!!!

Gagauziya GAGAUZ DİLİN kurtarıcısı mı, osa cellatı mı olacek?

Gagauz Halkıma, Gagauziya başkanına Mihail FORMUZALa, Gagauziya Halk Topluşu başına Dimitriy KONSTANTİNOVa, GHT deputatlarına hem İspolkom azalarına AÇIK DANIŞMA

Paalı kardaşlar!!!

Gagauziyada hazırlanêr "Gagauziyada üüredicilik için" zakon. Taa ilk gündän, neçin sa o zakonda GAGAUZ DİLİNDÄ şkolaların eri yok. Neçin acaba?

Herliim bu soruşun istoriyasına dalarsak görecez, ani herkerä, açan vardı kolayı gagauz dilindä şkolaları açmaa, kuvettä bulunan kişilär yapardılar ölä, ani o şkolalar açılmasın.

Açan 50-ci yılların sonunda – 60-cı yılların başında başladıydı hazırlanmak açmaa deyni gagauz dilindä şkolaları, onnar kim annadı, ani bu iş **GAGAUZ milletini dizdän kaldıracek**, hemen "analar-bobalar" istämeerlär baarmaa başladılar. Komunist Partiyasına onnarın elinnän hazırlanan hem yazılı olan kiyatlar yaamaa başladılar.

Açan 80-ci yılların ikinci payında genä peydalandı kolaylık GAGAUZ DİLİNDÄ şkolaları açmaa, genä bu ştenariyi ortaya atıp, brakmadılar şkolaları açalım.

1990-da Gagauz Respublikasını kurduynan hem **1994-tä Gagauziya avtonomiyasını** kablettiynän vardı nicä genä GAGAUZ DİLİNDÄ şkolaları açmaa. Ama bu kerä, artık **"halkın patriotları"** buna karşı gittilär.

Sora da, kaç kerä bän kaldırdık bu soruşu, **beni naţionalist, dar görän hem gagauz halkın gelecееnin duşmanı yaptılar**. **Olä ye, Nikolay Makaroviç STOYANOV! Ölä ye, Vera İlyiniçna BALOVA!**

Bu temayı heptän köktän kesmää deyni, **bitki 8 yılın içindä uşak başçalarında çekettilär uşakları zorlamaa, ani sadä rusça lafetsinnär**. Da şindi deerlär, ani şkolaya gelän uşaklar gagauzça bilmäzmişlär. Neredän bileceklär, açan **"büük batülar"** susaraktan işini yapêrlar. **Bän kaç kerä bunun için söledim, baardım, çannara urdum işidän olmadı. Bu iş yalan dedilär. Ölä ye, Valeriy Födoroviç YANİOGLU! Ölä ye, Mihail Makaroviç FORMUZAL!**

Siz hep aalaşêrsınız, ani Moldovada zakonnarı

bakmazmışlar. Deersiniz, ani sadä siz zakoncasına gidersiniz. Hep däärdiniz, ani GAGAUZ DİLNDÄ şkolaları açmaa bizi Moldova brakmêêr. Ani "analabobalar" istämeerlär! **Hepsi yalan!**

Siz isteersiniz, ani Moldova öndercileri Moldova Konstituţiyasına saygı göstersinnär. Ye siz göstererssiniz mi? Zakoncasına gidärsanız, ozaman Moldova Konstituţiyasına uymanız lääzım.

Moldova Konstituţiyasının 35-ci statyasının 2-ci punktunda yazılı: **«2) Государство обеспечивает в соответствии с законом право лица на выбор языка воспитания и обучения»**. **ОБЕСПЕЧИВАЕТ!!!** Gagauziya bir devlet sa ozaman verin kolaylıı **(ОБЕСПЕЧИВАТЬ ЕДИН!)** insan ayırsın terbiedilmäk hem üürenmäk dilini. **Açın GAGAUZ DİLİNDÄ uşak başçalarını hem şkolaları.** Ko insannar bilsinnär, **ani onnar var ne bu uurda ayırsınnar hem nedän ayırsınnar.** Da ozaman Moldova Konstituţiyasının 35-ci statyasının 9-cu punktuna «(9) Преимущественное право выбирать сферу обучения детей принадлежит родителям» dooruluk vereceniz.

Herliim bu işlär yapıldıktan sora **HİÇ BİR (!!!)**, taa bir kerä urgulêêrım – **HİÇ BİR (!!!)** uşaa anası-bobası GAGAUZ DİLİNDÄ uşak başçasına yada şkolaya vermärsa, ozaman siz üüredicilik uurunda dooru çıkacenız. Ama ozaman Gagauziya avtonomiyasını lääzım olacek yok etmää, zerä o yapamadı o işi neçin kuruldu: **«Возрождение, сохранение, развитие и расширение сферы употребления гагаузского языка являются приоритетными задачами органов публичной власти Гагаузии»** *(Gagauziyanın Teml Kanonu, 16-cı statya, 2-ci punkt)*.

Unutmayın devlet bir kişi için, bir vatandaşı için da işlesin lääzım. Amerika bir kişi için, bir vatandaşı için dünneyi başaşaa çevirer.

Büün GAGAUZ DİLİ ikiliktä kaldı. Herliim "Gagauziyada üüredicilik için" zakonda GAGAUZ DİLİNDÄ uşak başçaların hem şkolaların açılması için karar alınmarsa – **GAGAUZ DİLİNÄ DEYNİ MEZAR SANDII HAZIRLAMAA BAŞLAYIN.**

Paalı Gagauziya öndercileri büün sıra geldi **SİZ** karar alasınız – **GAGAUZ DİLİN kurtarıcısı mı olacenız, osa cellatları mı (palaçları) mı olacenız!**

Yalvarêrım – Kurtarıcı olunuz! Kurtarıcı!!!

Todur ZANET, poet, yazıcı, dramaturg,
Gagauz Milli Gimnanın avtoru,
"Ana Sözü" gazetanın baş redaktoru

Türkiye Respublikasının Prezidentına Recep Tayyıp ERDOĞANa KUTLAMA MESAJI

Paalı Canabin
Recep Tayyıp ERDOĞAN!

Türkiye Respublikasının Prezidentı seçilmesinnän Canabinizi kendimin hem gagauz halkın adından bütün üreklän kutlêêrım.

İnanêrım, ani Prezident olarak Canabiniz ileri dooru da becereceniz hep ölä bereketli hem faydalı çalışmaa Türkiyenin büümesi, kaavileşmesi, zenginnemesi hem ilerlemesi için.

Bilerim, ani tüm gücünüzü koyacenız ona, ani bütün dünnedä daymalarındaymalarında Türkiyenin adı hem işi saygıylan tanınsın hem bilinsin.

Sizä hem yakınnarınıza Allaa bu uurda sabur, kuvet hem saalık versin, hem da her zaman yardımcı olsun!

Saygılarımnan,

Todur ZANET,
Gagauz Milli Marşın yazarı,
"Ana Sözü" gazetanın baş redaktoru

Türkiyenin Prezidentı Recep Tayyıp ERDOĞAN seçildi

Harman ayın (avgust) 10-da Türkiye Respublikası Prezidentın seçimneri oldu. Seçimnerdä Türkiye Respublikasının büünkü Başbakanı Recep Tayyıp ERDOĞAN 51.80% oylan ensedi.

Prezident seçimnerindä taa iki kandidat vardı: opoziţiyanın ortak kandidatı Ekmeleddin İHSANOĞLU (38,44%) hem Hakların Demokrat Partiyanın sopredesedateli Selahattin DEMİRTAŞ (9,76%). Seçimnerdä pay aldılar oy hakkı olan insannar 77%.

Nekadar taa çok sokulaceklar Gagauziyanın zakonuna, okadar taa çok problema açaceklar

Georgiy LEYÇU, Çadır kasabasında Gagauziya Halk Topluşun deputatı. 1963-cü yılın Çiçek ayın (aprel) 21-dä Komratta duudu. Evli. Üç uşaan bobası. Yurist. 7 yıl Çadır rayonun prokuroru hem 11 yıldan zeedä Gagauziyanın prokuroru işledi. Moldova Respublikasının Baş prokuraturasının Üüsek Sovetin hem Baş prokuraturasının Kollegiyasının azası oldu. General gradı var.

- Georgiy Georgieviç, Canabiniz kendi prokurorluk karyeranızda en üüsek erlerä etiştiydiniz. Neçin bu yoldan saptınız?

- Bän taa vardı nicä prokuror işliim. Ama karar aldım, ani lääzım artık başka yolda da kendimi denemää.

- Politikada mı?

- İstärsanız ölä deyin. Ama bän ilktän düşündüm Halk Topluşunda profesional yurist olarak işlemää hem Gagauziya zakonnarın hazırlanmasında pay almaa.

- Sizä görä Halk Topluşunda sadä profesional yuristlär mi lääzım olsun?

- İnsan lääzım ayırsın kimi isteer. Ama taa çok yurist hem ekonomist lääzım olsun onnarın içindä. Var nicä olsun üüredici da, bir gospodariya çorbacısı da. Ama yuristlar taa çok lääzım olsun. Neçin zerä nicä zakonnar hazırlanacek, kabledilecek – ölä da insan yaşayacek. Bizdä çok zakonnarı çıkarêrlar, ama onnarı saymêêrlar, zerä çok kerä onnar biri-birlerinä karşı giderlär. Bu bir problema.

Ama var taa bir büük problema, ani bizim zakonnarı saymêêrlar Moldovada, zerä Moldovanın da çoyu zakonnarı Gagauziyanın "Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için" zakonuna uymayarak kabledilerlär.

- Canabiniz, bu işi doorutmaa için, Moldova hem Gagauziya arasında kurulan deputatların ortak komisiyanın azasıysınız. O komisiya lääzımdı konsensusa gelsin. Ama nicä gösterdi vakıt, Gagauziyadan komisiya azalarını orada bişeyä saymadılar. Komisiya "kara yımırtayı" yımırtladı.

- Bän düşünmärdim, ani komisiya "kara yımırtayı" yımırtlayacek. Zerä komisiya kuruldu o üzerä, ani nesa yapmaa, olmasın deyni bizdä konflikt. Komisiya yapmadı nasey beklärdilär ondan. Bän da komisiyanın azası orada, bän da beklärdim başka iş.

- Neçin yapmadı?

- Neçin zerä Kişinevdan brakmadılar. Onnar "otladarılar" bizi asfalttä. Otladardılar, otladardılar – biz da inanardık, ani bitkidä olacek nicä lääzım. Lafedärdik açık, sansın annardık biribirimizi. Da bitkidä gördük nicä onnar birdän 180° diiştilär. Da oldu naşey oldu.

- Da şindi Moldova Parlamentı birinci okumakta komisiyanın adından teklif edilän zakonnarı kabletti. Siz o zakonnarlan kayıl diilsiniz.

- Diiliz. Nicä ölä oldu bän annamêêrım. Bän annêêrım, ani seçimnär kompaniyası çeketti, annêêrım, ani kendi elektoratını kaldırsınnar lääzım. Ama arif hem akıllı politik bu işleri yapmayacek. Zarä nekadar da sän kor yakarsan, o kor kalêr da verer büük ateş.

Onuştan şindi Kişinev da isteer sansın laflan, Komrat ta isteer yapmaa ölä, ani "Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için" zakonu işlesin. Ölä işlesin, ani Moldovada da olsun usluluk, olsun. Kişinevda da var arif politikacılar, ani annêêrlar, ani bu yoldan diil lääzım gitmää. Biz gördük naşêy oldu Ukraynada, naşêy olêr başka erdä. Biz istämeeriz bizdä olsun bu işlär. Kim cuvapçı insan, kim düşüner bir-iki adım ileri, o bu işleri yapmayacek.

Gagauziyada da. Olmasın karşı-karşıya gitmää. Onuştan da nicä bu "kara yımırta" çıktı biz bayıldık.

Şindi işittim, ani Moldova Parlamentın spikerı İgor KORMAN açıklamış, ani açan Moldovaya gelecek Türkiye Respublikasının Prezidentı Recep Tayyıp ERDOĞAN lääzım olacek kaldırmaa soruşu, ani "Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için" zakonu diiştirmää deyni. Nekadar taa çok sokulaceklar Gagauziyanın zakonuna, okadar taa çok problema açaceklar. Zerä Gagauziyanın zakonu çat-pat işlärdi. Gagauziyanın zakonu yaptı ölä, ani bizdä olmadı cenk Moldovada. Şindi bu zakonu isteerlär diiştirmää.

Amerikanın Konstituţiyası 200 yıldan zeedä var hem işleer, ona hiç biri sokulmêêr da insan islää yaşêêr. Burada 20 yıl geçti da onnar isteerlär diiştirmää hem da bakmêêrlar naşêy Evropa komisiyaları söleerlär. Var Veneţiya komisiyası, var OBSE, angıları deerlär, ani Moldova zakonnarını Gagauziya zakonuna görä diiştimää. Neçin onnar ölä yapêrlar bän annamêêrım.

- Siz annamêêrsınız, ama insan annêêr – Gagauziyayı yok etmää deyni. Siz näbaceniz bu durumda?

- Bizi insan ayırdı Halk Topluşuna diil onun için, ani biz susalım da bakalım nicä onnar bizim zakonu koparaceklar da Gagauziyayı da koparaceklar. Bunu kimsey brakmayacek

- Ama Moldovada büün kuvettä bulunnanarın çoyu savaşêrlar gagauzları yok etmää, gagauzları duşman göstermää.

- Biz kabletmeeriz bu işleri. Bekleriz seçimnär olsun, da ozaman bekim geleceklär taa cuvapçı, taa akıllı politikacılar kuvedä. Da barabar gideciz ileri bir dooru yoldan. Zerä bizdä başka yol yok. Lääzım oturmaa bir masada da işlemää, annaşmaa, kertikleri geçmää.

- Var mı kiminnän oturmaa?

- Bunnarlan yakışmasa – başkasınnan oturacez.

- E zakonnarı kabledärsalar güzün ikinci okumakta?

- Onnar kabledärsalar zakonnarı ikinci okumakta, ozaman, bu politika yannışlıı hem provokaţiya olacek. Bu getirecek ona, ani insannar da radikalizmaya dönecek. Bän düşünerim, ani bundan sora onnara zor olacek Komratlan lafetmää.

- Onnar sizinnän hiç lafetmää istämeyecek ta.

- Burada da var çoyu, ani onnarlan lafetmää istämeyecek. Da neyä biz gelecez sora?

- Çıkış ne?

- Läzım bizimnän bilä bu masaya oturtmaa garantları – OBSE, Veneţiya komisiyasını, Evropa Sovetini. Lääzım garantlar olsun Türkiyedän, Rusiyadan. Biz isteeriz bizim zakonumuz olsun ölä nicä zakonnar Evropada.

Evropa burêy geler. Moldova yazıldı, ani Evropaya gider. Ozaman bunu kabletsin lääzım. Seslesinnär Evropayı. Evropada yardım etmärsa, ozaman işlär tersä dönecek. Zerä Moldova tarafı bizi seslämeer, istämeerlär seslemää da. Evropaya söleerlär bir, burda yapêrlar başka türlü. Onuştan Evropa gelsin da bizimnän birerdä görsün aslısını.

- Kim lääzım Türkiyeyä hem Rusiyaya teklif etsin bunu?

- Bunu Kişinev lääzım yapsın. Biz, Gagauziya olarak, bunu yapamayacez, zerä biz diiliz "subyekt mejdunarodnogo prava". Ama Kişinev bunu ozaman yapacek, açan hepsicii ona deyecek Evropa da, Türküye da, Rusiya da, ani "siz orada ucunu bulamêêrsınız, çaarın bizi da barabar bu işi çözelim".

- Türkiye hem Rusiya için söleyerăk lääzım açıklamaa, ani Rusiya bizä taa çok laftan yardım eder. Türkiye taa çok paraylan yardım eder – su, şkolalar, bolnitalar, televideniye, radio uurunda. Türkiyedän artık 50 milion dolara yakın yardım yapıldı. Sizä görä ileri dooru bizim için Türkiye ne?

- Bän üz proţent bilerim, ani Türkiye ileri dooru da yardım edecek bizä. Nesoy da partiya Türkiyedä kuvedä gelmesä da, onnar hiç bir zaman bizi yalnız brakmayaceklar.

Bän annamadım, açan Gagauziyada yazdılar bir-iki statya Türkiyeyä karşı. Türkiye Evropaya yolu aldı. Ama Tamojnä Birliinä da sıcak bakêr. Türkiye herkerä yapacek ölä, ani onun insanına islää olsun.

Gagauziya da lääzım ölä yapsın. Biz annêêrız neçin bizä Tamojnä Birliinä lääzım, zerä bizim insan 98% dedi, ani bizä orayı lääzım. Diil lääzım Evropayı da ayırmaa. Diil lääzım şindi ayıralım ya Türkiye, ya da Rusiya. Ama biz Türkiyenin hem Rusiyanın arasında bir köprücüküz. Bän annêêrım bu lafların üüsek maanasını. Ama bu bölä. Bunu biz koruyalım hem kullanalım lääzım. Türkiyesiz hem Rusiyasız bizä pek zor olacek.

- Siz inanêrsınız mı Evropayı?

- Evropayı var nicä üürenmää ozaman, açan onun işi görüner. Ama diil lafından. Laf o bir, ama iş başka.

- Gagauziya referendum yaptı. Lääzımdı mı Moldova da Evropaylan ilgili bir referdum yapsın?

- Moldovada Germaniya Büükelçisi söledi, ani referendumun yapılması dooru. Ama referendumu hiç birisi yapmaa istämedi. Moldova ölä alatlêêr, ani belli oldu, ani kösteklener hem çok kösteklenecek. Moldova bakmêêr kendisinä bir taraftan. O benzer bir küçücük aşacaa, açan mamusu alêr ona bir pantolon iki-üç razmer taa büük, zerä o hep okadar büüyecek. Ama pantolonun paçalarını suamêêr da o uşak gider, kösteklener, kırêr kollarını, kafasını, ama sanêr, ani görüner büük. Bizdä Moldovaylan da hep ölä olêr.

Sonu 7-ci sayfada

Mehmet Selim KARTAL Gagauziya öndercilerinnän buluştu

Harman ayın (avgust) 11-dä Türkiye Büükelçisi Mehmet Selim KARTAL Komratta Gagauziya öndercilerinnän buluştu. Buluşmada pay aldılar Gagauziya Halk Topluşu Başı Dimitriy KONSTANTİNOV, Gagauziya İspolkomun predsedatelin birinci yardımcısı Valeriy YANİOGLU, GHT deputatları İvan BURGUCU, İvan TOPAL hem Födor GAGAUZ.

Buluşmada, başka soruşlardan kaarä, en çok vakıt incelendi soruş Moldova tarafından "Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hakk statusu için" Zakonun diiştirmäk istemesi hem Moldova parlamentında birinci okumakta Moldovanın Gagauziyaylan ilgili kimi zakonnarın diiştirmesinin kabledilmesi.

Buluşmada Gagauziya tarafı açıkladı Türkiye Büükelçisinä, ani Gagauziya kayıl diil o tekliflärlän, ani yaptı Moldova parlamentına ortak Komisiyanın predsedateli Dimitriy DYAKOV. Komisiya azaları urguladılar, ani Moldova tarafı Komisiyanın Gagauziya azalarını hiç bişeyä saymêêr hem onnarın tekliflerini esaba almaa istämeer.

Buluşmadan sora GHT deputatı İvan BURGUCU açıkladı, ani annaşılmış "ki Türkiye spețialistları bu konuda bizä yardım edeceklär... hem konuylan ilgili olarak, İspolkom hem GHT öndercileri Türkiyeyä gideceklär."

Türkiye hem Moldova üüredicilik ministruları Ankarada görüştülär

Harman ayın (avgust) 11-12 günnerindä Moldova Üüredicilik ministerliin ministrusu Maya SANDU ofițial bir vizitlan Türkiyedä bulundu. Vizit zamanında Canabisi buluştu Türkiye Milli üüredicilik Bakanı Nabi AVCIylan. Bundan kaarä buluşmaklar oldular TİKA Başkanı Serdar ÇAMnan, Türkiyenin Üüsek üüredicilіktä Sovetinin Predsedatelinnän, İnovațiya hem tehnologiya üüredicilііndä Baş direkțiyasının direktor yardımcısınnan hem Ankaranın alış-veriş palatasının direktorunnan.

Türkiye Milli üüredicilik Bakanı Nabi AVCI buluşmada Moldova Üüredicilik ministerliin ministrusuna danışarak dedi: "Üüredicilik uurunda Moldovaylan ilişkilerimiz çok gözäl gider. Ama, belli ki taa da islää olabilir. 1996-cı yılında *"Üüredicilik uurunda işbirlii Annaşması" imzalamışız. O gündän bu günä kadar çok işlär diişti. Zaman içindä iki devlet ilişkilerindä, üüredicilik dışında başka uurlarda da pek çok gözäl gelişmelär oldu. Bundan soradakı dönemdä, sizin da önderciliinizdä, ilişkilerimizi, özelliklän üüredicilik uurunda taa yukarı basamaklara taşırız."*

Sora, iki devlet arasındakı ilişkilerin çok üüsek kertiklerä taşınması için, Moldova hem Türkiye arasında gözäl bir köprünün da bulunduunu anarak, Bakan Nabi AVCI, konuşmasını bölä sürdürdü: *"Gagauz Özel Bölgesi hem oradakı Gagauz soydaşlarımız, aramızdakı ilişkilär için çok gözäl bir dostluk köprüsü oluşturêrlar. Sadecä Gagauz Özel Bölgesi diil, bütüm Moldova için ilişkilerimizin çok yukarı kertiklerä taşınmasını arzu ederiz. Orada bulunan bir iki şkolaylan ilgili yardımnarımız taa öncä konuşulmuştu. Sizin da yakından bildiiniz kuruluşlarımızdan biri olan Türk İşbirlii hem Koordinațiya Ajansı Başkanlıı (TİKA) da orada çalışmalar örüder. Bildiim kadar Gagauz Bölgesindä bir liţeyimiz bulunêr. Söz konusu şkolamız, önümüzdeki vakıtlarda bir üüredicilik kompleksı biçimindä olacek hem Komrattakı eni binası TİKA tarafından yapılacek."*

Moldovada bir zanaatlar liţeyin yapılması için söleyeräk Bakan Nabi AVCI dedi: *"Önceliklän türkçenin Moldova genelindä üüredicilіktä üüretmäk dili olarak kullanılmasındakı zaametleriniz dolayı teşekkür ederim. Bu zaametlerin yanı sıra orada gözäl hem örnek bir zannatlar liţeyi da yapalım. Bu zannatlar liţeyi, Moldovadakı gençlerimiz için ii bir kapu olacaktır."*

Moldovadan gelän üürencilär için verilän burslar (stipendiyalar) için Nabi AVCI dedi: *"Moldovadan gelän üürencilär için verdiimiz burslar var hem bu bursları taa çok da arttırabiliriz. Bu vizitınız, konuştuumuz bütün bu konularda eni bir başlangıç olacek."*

Moldova Üüredicilik ministerliin ministrusu Maya SANDU da buluşmada, Türkiyedä olmaktan duyduu mutluluu açıklayarak, üüredicilik başta olmak üzerä, herbir uurdakı işbirliin artarak ilerlemesini arzu ettiklerini urguladı.

(Haber Türkiye Milli Üüredicilik bakannın açıklamasına görä hazırlandı. Foto – http://www.meb.gov.tr/)

İvan BURGUCUyu genä prokuraturaya çaarêrlar

Respublikasının en baş kurucusunu İvan BURGUCUyu, taman Gagauz Respublikasının günündä, Harman ayın (avgust) 19-da saat 9-00-da Kişineva prokuraturaya çaardılar.

Belli ki, İvan BURGUCU prokuraturaya gitmedi. Canabisi "Ana Sözü" gazetasına, ani o yoktu nicä gitsin da. Zerä prokuratura zakona görä onu çaarmadı.

"Prokuratura lääzımdı danışsın Halk Topluşuna, deyni GHT kayıllık versin beni orayı çaarmaa deyni.- *dedi İvan Georgieviç.-* ***Bän deputatım. Hem beni GHTnın izini olmadaan yok nicä prokuraturaya çaarsınnar!"***

Prokuratura İvan BURGUCUyu bulêr kabaatlı onda, ani Gagauziyada Küçük ayın (fevral) 2-dä referendumun hazırlanmasınnan, o ***"kendi iş kertiklerini aştı, kendibaşınalık yaptı hem milletlär arasında duşmannık kızıştırdı".***

Kişinev prokuraturası açıkladı, ani herliim İvan BURGUCU kendisi prokuraturaya gelmärsä, Canabisini zorlan orayı getirdeceklär.

Redakțiyadan. *Aklınıza getireriz, ani 2002-ci yılda, komunistlär partiyası kuvettä bulunarkana, Kişinevdan spețnaz, Komrada gelip, üülen zamanı İvan BURGUCUyu kendi kabinedindän zorlan aldı. Ozaman onun kafasına avtomat kundaannan urdular, semeledilär da sürüyeräk maşinaya attılar.*

Rusiya Moldovaylan alış-veriştä serbest rejıma geçer

Orak ayın (iyül) 31-dä Rusiya pravitelstvosunun Predsedateli imzaldı Kararı, ani Moldovadan Rusiyeya getirilän mallara tamojnä vergisi koyulêr. Bu Karar 30 gündän sora kuvedä geçer.

Alınan Karar altına düştülär yaanı, booday, şeker, zarzavat, üzüm hem onnardan yapılan iyecek malları. Bundan kaarä vergi koyulêr spirt, likör, şarap hem başka alkogol mallarına. Tamojnä vergisi koyulêr Moldovadan Rusiyeya getirilän mebel mallarına da.

Moskva birkaç kerä açıkladı Moldova tarafına, ani Moldova Evropa Birliinnän asoțiațiya hem alış veriş annaşmasını imzalarsa, ozaman Rusiya Moldovaylan alış-veriştä serbest rejıma geçecek.

Onnar “Gagauziyanın kıymetli kultura zaametçisi” oldulur

Mariya KISSA (Taranenko), “Kadınca” ansamblinin solistkası

Gagauz Respublikasının kurulmasının 24-cü yıldönümü günündä anılmış gagauz türkücüsünä Mariya KISSAya (Taranenko) “Gagauziyanın kıymetli kultura zaametçisi” adı verildi.

Geç ta olsa, son-sonunda Gagauziya öndercileri da artık tanıdılar bu büük talantlı hem yıllarlan gagauz kulturasına izmet edän insanın zaametlerini. Şükür Allaha, ani bu iş ta oldu.

Bütün ürektän kutlêêrız Mariya İavnovnayı bu şannı adlan. Saalık hem uzun yaratmak ömürünüz olsun!

Elena STULNEVA, “Düz Ava” ansamblinin solistkası

Gagauz Respublikasının kurulmasının 24-cü yıldönümü günündä anılmış gagauz türkücüsünä Elena STULNEVAya “Gagauziyanın kıymetli kultura zaametçisi” adı verildi.

Nicä dedi Elena STULNEVA, diplomayı aldıktan sora, tribunadan: “Bän taa uşaklıımdan ştenadayım. 50 yıldan sora da bu şannı adı kablettim. Sevinerim hem mutluyum”.

Elena, biz da senin için sevineriz hem mutluyuz! “Gagauziyanın kıymetli kultura zaametçisi” adın kutluca olsun! Saalık hem taa 50 yıl yaratmak yılunuz olsun.

Gagauz Respublikasının 24-cü yılı bakıldı

Harman ayın (avgust) 19-da Komradın kultura Evindä, yortulu bir toplantıda, Gagauz Respublikasının kurulmasının 24-cü yıldönümü bakıldı. Yortululu toplantıda pay aldılar Gagauz Respublikasının kurulmasının veterannarı, Gagauziyanın öndercileri, Pridnestrovyedan musaafirlär, Rusiya büükelçiliin alış-veriş temsicisi.

Toplantı Gagauz Respublikasının Gimnasınnan başladı (*Gimna kabledildi 1990-cı yılın Orak ayın (iyül) 22-dä. Gimnanın laflarını yazdı poet Todur ZANET, muzıkayı yazdı kompozitor Mihail KOLSA*).

Sora kutlama sözlerinnän zalda bulunannara hem televizordan bu toplantıyı siiredän insannara (*GRT hem çoyu televideniye kanalları bu toplantıyı cannı yayında verdilär*) danıştılar Gagauziya Halk Topluşu Başı Dimitriy KONSTANTİNOV hem Gagauziya İspolkomu Predsedatelin birinci yardımcısı Valeriy YANİOGLU. (*Gagauziya Başkanı Mihail FORMUZAL toplantıda yoktu*).

Kendi sözünün sonunda Valeriy YANİOGLU verdi “Gagauziyanın kıymetli kultura zaametçisi” adları diplomalarını anılmış gagauz türkücülerinä Mariya KISSAya (Taranenko) hem Elena STULNEVAya. Bundan sora okundu o adlar, kimä Gagauziya Başkanın hem GHT Başının diplomaları verildi.

Birtaan sıravardı söz aldılar Stepan TOPAL, Gagauz Respublikasının ilk hem tek prezidentı; Mihail KENDİGELÄN, Gagauz Respublikasının Üüsek Sovetin predsedateli; İrina VLAH, Moldova Parlamentın deputatı; İvan BURGUCU, Gagauz Respublikasının kurucusu, GHT deputatı; İgor ŞORNİKOV, Aleksey PAKULİÇ, Grigoriy DYAÇENKO, Pridnestrovye temsilcileri; Georgiy KALÇU, Gagauz Respublikasının kurucusu; Todur ZANET, Gagauz Respublikasının kurucusu, Gagauz Respublikasının Gimnın avtoru; Mariya KİOSA, Gagauz Respublikasının kurucusu; İgor KROYTOR, Gagauziya Gençleri Birliin başı.

Toplantının sonunda bir konţert gösterildi. Üülendän sora da Komradın meydanında sport yarışmaları oldu.

PATRETLERDÄ: Söz tutêr CHT Başı Dimitriy KONSTANTİNOV.

Ştenada Lüdmila TUKAN.

Sonä SURNİNA GRT Gözledici Sovetin başı seçildi

Harman ayın (avgust) 14-dä Gagauziya Radio hem Televideniye cümne kompaniyasının Gözledici Sovetin toplantısı oldu.

Toplantıda Sonä SURNİNA, Komrat Devlet Universitetın zaametçisi hem Gözledici Sovetin azası bu Sovetin başı seçildi.

Sonä SURNİNA için Sovetin altı azası oy verdilär. Sovetin eski başı Ekaterina TERZİ birkaç ay geeri bu iştän kendisi vazgeçti.

Hep o günü Gözledici Soveti aldı Karar, ani denemää GRTnın televideniyasının direktorunu Ceviz ayın (sentäbri) 22-dä ayırmaa.

Not. Gözledici Sovetin bu toplantısında kurldu bir komisiya, angısı kontrol edecek nicä GRTda harcanêr paralar, ani cümne kompaniyasına bucettän veriler.

Onnara internaţionalist-asker deyärdilär...

May iki ay geeri, Kirez ayın 7-dä, Çadır kasabasında büük bir anmak işi yapıldı – hepsi çadırlılara hem Çadır rayonundan çocuklara, kim Afganistanı geçti hem kim orada o toprakta canını verdi bir anmak taşı koyuldu.

Açılış günündä Çadırın merkez yolundan, asker duhovoy orkestrasınnan, "Маршем памяти" Afgan cenginin veterannarı geçti. Sora anmak taşın yanında miting oldu hem popazlar ayozladılar monumentı.

Çadır rayonun Afgan cenginin veterannar Birliin predsedateli Nikolay KIVIRCIK annattı nicä zordu hazırlamaa hem kurmaa bu anmak taşını hem okudu Çadır rayonundan çocukların adlarını hem laablarını, kim o uzak cengtä canını kaybetti.

Mitingta nasaat ettilär İon KOROPÇAN, general, Konstantin BOEŞTÄN, polkovnik, MR Afgan cenginin veterannar Birliin predsedatel yardımcısı, Konstantin KELEŞ, Çadır kasaba Sovetinin predsedateli, Georgiy ORMANCI, Çadırın primarı. Bundan kaarä mitigta söz aldılar GHT hem Moldova parlamentın gagauz deputatları.

Vladimir KALECİ

Tatar poetı Gabdulla TUKAY

TÜRK DÜNNÄSINDAN ŞİİR

Gabdulla TUKAY (*tatarca Möxämmätğärif ulı Ğabdulla Tuqay*) tatar halk poetı, yazıcı, çevirici, literatura kritii, cümne insanı, publiţist. Gabdulla TUKAY duudu 14 [26].04.1886 yılda Tatarstanın Kazan dolayının Kuşlauç küüyündä. Raametli oldu 2 [15].04.1913 yılda Kazan kasabasında.

BİR TATAR POETIN SÖZLERİ

Peet söleerim, durduum erim daar olsa da
Korkmêêrım, süüvän halkım tatar olsa da
Açık güüslän karşı durup, bana millet
Pek keskin ateş hem ok atar olsa da.

Saaya, sola sapmam, ileri giderim
Yolda köstek görsäm, onu geçerim
Kalem eldä, durup yazan bir genç poet
Korkmak, ürkmäk haram – bunu bilerim.

Hiç ürkmeeriz duşmannarın gücündän biz
Bu gün Aliylän Rustamnan denk olduk biz
Ömüründä Poet çok aar acı çeker
Hiç durmayıp dalgalanêr geniş deniz.

Gözelliklär görüp, bal gibi olêrım
O işi metedip, lafa bayılêrım
Bir kötülük görsäm, süüverim, dayanmam
O durumda pek çetinim, af etmeerim!

Kötülüklär heptän beni paralêêrlar,
Sansın sopaylan beni çirkin düüverlär
"Nedän bölä?", "Olamaz" hep söleerim
"Tfu, çortlar! Ahmaklar!" salt rükürterlär.

ANA DİLİ

Ey ana dil, gözäl bir dil,
Boba hem ana dili!
Dünnädan çok iş bildim –
Sän, ana dil, yardımcıydın!

Ey ana dil, her vakıtta
Yardımın geldi senin,
Küçüktän annaşılan,
Sevgim, kahırım benim.

Ey ana dil, sendä olmuş
En ilk okuduum duam,
Koru deyerak kendimi,
Koru ana-boba erini.

Gagauzçaya çevirdi
Todur ZANET

VII. Türk Dünyası Literatura Dergileri (Jurnalları) Kongresi Kazanda olacek

Harman ayın 27-30 günnerindä Kazan (RF, Tatarstan) 2014 Türk Dünnäsı Kultura Başkentin (Başkasabasın) ev saabiliindä "VII. Türk Dünyası Literatura Dergileri (Jurnalları) Kongresi" olacek. Kongrestä 14 devlettän 35 musafirin pay alması beklener.

Kongresi birliktä hazırlêêrlar Tatarstan Respublikasının Ministerlar Kabineti, OOO "TATMEDİA", Tatarstan Respublikasının Kultura Ministerstvosu, Tatarstan yazıcılar Birlii, "Türk Dili Konuşan Ülkeler Yazarlar Birlii" hem Avrasya Yazarlar Birlii (Türkiye).

Gagauziyanın Atlası dünneyi gördü

Bu ay Komratta oldu prezentaţiya "GAGAUZİYA (Gagauz Yeri) avtomom bölgesi Atlası" kiyadına. Atlasın hazırlanması sürttü birbuçuk yıl. Onun hazırlanmasında pay aldılar çeşitli devletlerdän bilgiçlär – Avstriya, Bulgariya, Çehiya, Germaniya, Moldova.

"GAGAUZİYA (Gagauz Yeri) avtomom bölgesi Atlası" hazırlama proektın öndercisi, Gagauziyanın ekonomikada ilerlemesi Upravleniyasın başı Vitaliy KÜRKÇÜ bildirdi, ani "Atlasta ilktän lääzımdı olsun 22 karta. Ama bilgiçlär esapladılar, ani kartalar 47 lääzım olsun. Ölä da yaptık."

Atlasta var kartalar, ani göstererlär Gagauziyanın er altındakı kaynakların, su paklıını, kur-kuş hem eşillikliini, insannarın erleşmä erlerin dinamikasını, çiftçilik kullanmasını, infastrukturayı hem taa başka işleri.

Nicä bildiriler, bitki kerä bu türlü Atlaslar Moldova Respublikasında XX-ci yılın 80-90-cı yıllarında ypıldılar.

Atlasın çıkarılması için para yardımı geldi Odesa bölgesinin Sovetinin deputatından Yuriy DİMÇOGLUdan. Atlasın hazırlanması hem tiparlanması 215 000 ley tuttu. Tirajı – 1000 taane. 500 Atlas Gagauziyanın şkolalarına yollanacek.

TÜRK DÜNNÄSINDAN PROZA

Osman ÇEVİKSOY duudu 1951-ci yılda Türkiyenin Çorum kasabasına baalı Feruz küüyündä. Proza, roman hem peet yazêr. İki roman, onüç proza kiyadı hem üüredicilik kiyatların avtoru.

DÖNÜŞ

1.

Bir minut yalnızça kaldıynan başım auçlarım arasına girer, gözlerim da herbir işä, bir çiçek, bir aaç ya da boşlukta annamsız bir nokta... gibi her bir işä takılıp kalêr. Dalêrım. Brakêrım kendimi içimin korkunç hem karannık derinniklerinä. Düşerim. Düştükçä derinniklär büver, karannıklar yıvılêr, küçülerim. Bir toz trofacaa kadar, "hiç"lii bulunca kadar küçülüncä. Nedän hiçlik? Boşluk, karannık, annamsızlık nedän?.. Bunalêrım. Sora savaşêrım kendimdän kaçmaa. Kaçış kurtuluş mu? İnsanın kendisindän, içindä taşıdıklarından var nicä mi kaçsın? Düşünmedään kaçmaa savaşêrım. Kurtulamêêrım. İçimdä taşıdıym ikiliklär, kayılsızlıklar, "Bän"lär, "bana"lar açmêêrlar yakamı. Ölä nicä içimin karannıklarına, güçsüz, sebepsiz, umutsuz brakêrım kendimi, ölä da güçsüz, sebepsiz, umutsuz verilerim. Bilerim, çözüm diil. Bilerim, bu da kurtaramaz beni. Derinniklerdän, karannıklardan, uçurumnardan düzä çıkışın yolunu bulamêêrım...

2.

Sabah...

Taa döşektän kalkmadaan kendimi inandırêrım, ani büünkü günü bunalımsız geçirecäm. İki filcan haşlak çaylan birkaç parçacık peynir ekmek iyerim. İnandırêrım kendimi, ani sabaa ekmeeni havezlän idim. Dişleri yıkamak, sıklık çalark giinmäk, ayna karşısında galstuu baalamak, saç taramak, en eni ayakkablarını giyip çıkarmak... Hep havezlän...

Kasaba avtobusunda hiç birisinin üreeni kırmêêrım. Yaşlılara gülär üzlän er vererim. Boşalan erleri kollayıp, karılara buyur ederim. En yımışak, en incä kımıldamaklan, sesimin en tatlı tonunnan, önümdekilerdän izin isteyip, iniş kapusuna yaklaşêrım. Kimseyi tepelämedään, kimseyi sakatlamadaan, herkezä saygılı bir yolcu yaptıımı inanarak hem bu durumu ilerledeciimä söz vereräk, inerim avtobustan.

Kapucunun hatırını sorarak iş erinä girerim. Merdivendä, koridorlarda karşladıım odacılara seläm vereräk, gülücüklär daatarak, dönär kreslolu masamı bulêrım. Masam ter-temiz. Üstündä ne varsa – erlierindä. Odam tertipli. Arkama dönüp, odacıyı çaarmak zilin knopkasına basêrım. İçeri girän, dönär kresloma saygılı odacıya, ilktän komplementlar yaadırêrım, metetmeklär daadêrım. Sora bir çay sölemesini "buyur" ederim. Havezlän içerim. Ilık çayı hazezlän içtiimi kendimi inandırêrım. Dokumentlerä dalêrım. Kimisi iisiksiz, imzalêêrım. Kimisinin iisiklerini bulup, bir tarafa ayırêrım. Kimseye tutuşmêêrım. "İnsandırlar, yannışlık yapabilirlär."- aklımca deerim. Zilä basêrım. İmzaladıım iisiksiz dokumentleri yukarı, iisikli olannarı, enidän hazırlanması için, aşaa yollêêrım...

3.

Boşluk...

Dirseklerim masaya dayanêr, başım auçlarım arasına girer. Gözlerim, başçadakı orta yaşlı üç salkım aacına kayêr. Kıpmadaan, boş bakışlarlan aralıksız bakêrım. İlktän hiç bişeycik düşünämeerim. Sora fikirim işlemää başlêêr. İçimdä bunalım yaratan karannık, derin kuytuları işlemää başlêêr. Döşektän kalktıımdan beeri, şindiyä kadar kendimi aldattıımı, yalnızça oyun oynadıımı annêêrım. Üç çinardan birisi meşa, birisi gürgen, birisi da fındık aacı. Meşa çoklaşêr. Gürgen, fındık çoklaşêr. Daa kavaa, yaban süütü gibi da başka aaçlar başlêêr görünmää aralarda. Aaçlar büük bir hızlılıklan çoklaşêrlar. Gideräk önümdä bir daa oluşêr. Tilki, kuniţa, canavar, tavşan, yılan, böcek hem kuş sesleri geler kulaama. Eşilin çeşitli tonnarında taazä daa kokuları burnuma dolêr. Uzaklarda çoban köpekleri havlêêr. Yanık bir kaval sesi, yaralı üreemdän teklifsiz dalêr içeri. Ayaanda rezina ayak kaplarınnan bir çoban çocuk, türkülär mırıldanarak, punar başına iner. Öncä, güneştä yanmış üzünä avuç-avuç sular çarpêr. Bu ona etmeer, eski şapkasını çıkarıp, kısa saçlı başını holluun altında tutup, ürektän serinneer. Sora kapanêr hollaa, kanıncaya kadar su içer. Eni türkülär mırıldana-mırıldana hayvannarın başına döner. Bir taşın üstünä oturup, belindän kavalı çıkarıp, kavalına üflemää başlêêr. Hep o çocuk, avşam sofrasında, çifttän dönmüş yorgun bobasının yorgun gözlerinä bakarak "Üürenmää gidecäm, boba!" deer. "Üürenip büük adam olacam. Bu bayırlardan bıktım..." Bobası ensesini büker. "Üüren, oolum" deer. "Üüren..."

4.

Bunalêrım...

İçimdän geler boynumdakı galstuu çıkarıp fırlatmaa, sora tepedän tırnaa kadar soyunmaa, çoban çocuun yamalı rubalarınnan enidän donanmaa, ayaama bir çift rezina ayak kabı geçirmää, kreslomun altına, içindä iki yufka yavan pita bulunan çantayı, sumkayı takmaa, kayışımın arasına bir kaval sıkıştırmaa, sora, çıkarıp fırlattıım rubaları rezina ayak kaplarımnan çiinemää, sora bürodan çıkmaa, uşaklıımın küüyünä, çobannık yaptıym bayırlara gitmää. Enidän dönmää uşaklaa, enidän dönmää çobannaa, enidän dönmää bayırlara, daalara, suuk sulu punarlara, enidän dönmää tabiata... Akıntılarda islanmak, kaya taşlarında ateş yakmak, yısınmak, mantara pişirmäk, sürüdän ayırılan hayvannarı aaramak, bulamayıp aalamak, bulup sevinmäk, bekçidän azar işitmäk, kimär kerä şamar imäk, gölgelerdä yatıp uyumak, derelerä tıynak yapıp üzmäk.. Hem taası...

Olur mu? Dönäbilirim mi? Bunu yapabilirim mi? Poetın dedii gibi, insan halizdän istärsa bayırları yıkabilir mi? Kasabadakı baalılıklarımdan sıyırabilirim mi?..

Odacı, kapuyu tıkladıp, saygıylan içeri girer. Taazä çay isteyip istämediimi sorêr. Getirmesini emir edeerim. Birlerinä emir etmäk için, üürenip, büük adam olmadık mı?

5.

Telefon zırlêêr.

Elvide...

"İslää" deerim buluşma teklifinä. Dışarı çıkmak için hazırlanarkan, içeri girän odacıya, benim erimä, çayı kendisi içsin söleerim. Kim biler nekadar seviner. Benim hakkımda birdän-birä kim biler nekadar gözäl düşüncelär düşüner. Ansızdan bir işim çıktıını, baş administraţiyaya kadar gideceemi, söleyip, aarayansoran olursa bölä sölemesi için instruktaj vererim. Ne da olsa, bu takım yınandırıcı yalannar uydurmak için, okuyup, adam olduk. Ne ki, epohanın aslısı bu. Lääzım buna uyalım. Yaşadıın toplumda herkezi gözünü kıparsa, sän da gözünü kıpacan. Ne buyurulur?

6.

Elvide, halizdän dooru, temiz, islää, üreenin bütün kuvedinnän beni sevän bir kız. Bu epohada bölä bir kızın varlıı da ayırı bir kontrast. Her zamankı pak duygularlan, tatlı, mutlu bir gülümsemäylän karşlêêr beni. Halımı, hatırımı sorêr. Eni işimin yoruldan olduunu olmadıını sorêr. Sesi ölä tatlı, ölä gözäl ki, seslemää doyamêêrım. Gözleri bir sekunda da ayırılmêêr üzerimdän. Elvedenin sevmesi, sevmektän ötää da bişey. Çok geçmedään annêêr bendeki diişiklii. Sormadaan edämeer:

- Ne var?

- Hiç bişey.- deerim.

Bir vakıt susêr. Benizi uçêr. Bakışlarını korku gölgeleer. Raatsızlık duumaa başlêêr. Hep o soruşu enidän sorêr.

- Gidecäm. – deerim.

Benizin rengi büs-bütün uçêr. Üresinin düülmesi hızlanêr. İçinin birdän-birä dayanılmaz bir korkuylan dolduunu duyêrım. Titirer. Bu kerä titirek bir seslän sorêr:

- Nereyi?

- Duuduum küüyä,- deerim.- Daalara... Bayırlara...

- Dönmeyecän mi?- deer.

- Bilmeerim.- deerim.

Aalamaa başlêêr. Uçuk renkli yanakları islanêr. Sumkacıından mendilini çıkartarkan, kalkêrım.

- Kal saalıcaklan.- deerim.

Hınçkırıklarını tutup "var saalıcaklan" deyämeer. Titirär hınçkırklı, buuluk seslän "bekleyecäm" gibi bir laf söleer, ama annayamêêrım. İçimin burukluunu, güüsümdä bişeylerin kopuk-kopuk olduunu, üreemin sızladıını kuvetlän duyêrım.

Büroya vardıımda odacı söleer, ani baş direktor iki kerä telefonda aaramış. "Boş ver."- deerim içimdän. "Bütün baalantılarımı koparmalıyım, küüyümä, tabiata dönmeliyim, gündän-günä kirlenän, çürüyän, kokan kasabalarda kaldıım eter..."

7.

Baş direktoru aarêêrım. İştän çıkmamı, yaarından beeri işä gelmeceemi sölerim. İlk kerä bana bir paa koyêr baş direktor. "İştän çıkmaydın, bän seni uuradaceydım, akıllılık ettin."- deer. Şükür edip, telefonu saygılı kapatêrım.

8.

İştän çıkmak için zayavleniyayı yazdırmaa deyni işçiyi çaarêrım. "Yaz, kardaş!"- deerim. Daktilo maşinkasının sesi iş odamı doldurêr.

"...insanın insana, insannın insannık dışı işlerä kul olduunu hem bu kulluun ţivilizaţiya sayıldıı epohamızda..."

Taa aazıma ne gelirsa söleerim. Hepsini yazêr işçi. Altını imzaladıktan sora, baalılıklardan kurtuluşumun uuruna çay söleerim...

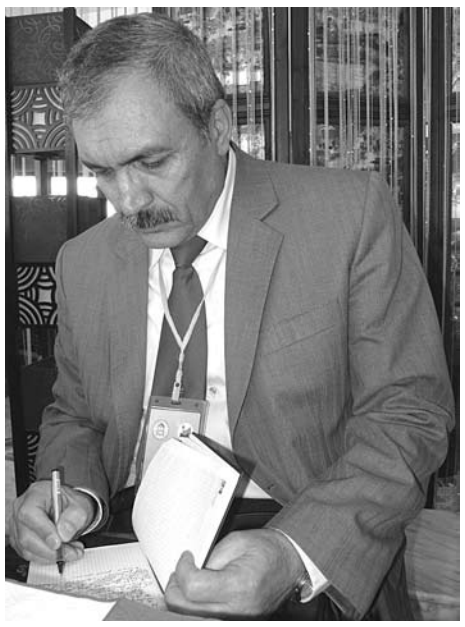

III-cü Halklararası Kaşgarlı MAHMUT proza yarışması

Konu: "Serbest"

Annatmaların son verilecek günü: 30 Ceviz ay (sentäbri) 2014 y.

Şort listeyä girennerin açıklanması: 1 Kasım 2014 y.

Erindeki Ödül Törenneri düzennenmesi: Kasım 2014 y.

Halklararası incelenmä: Kasım 2014 y.

Halklararası Ödül Töreni: Kırım ay (dekabri) 2014 y. - Baku/Azerbaycan.

Yarışma kertikleri:

1. Annatma konusu serbesttir.
2. Yarışma Türkiyeylän sınırlı diildir; Dünnäyın neresindä yaşarsa yaşasın, **Türkiye türkçesinnän proza** yazan bütün yazıcılar, **Türkiye jürisinä** yaratmalarını yollayabilirlär.

(Gagauzça yazannar yaratmalarını Gagauziya jürüsinä yollêêrlar hem erindeki yarışmaya katılêrlar).

3. Yarışmaya katılacek yaratmalar belertilän adreslerä eldän yada poşta yolunnan verilecek.
4. Yarışmaya katılacek yaratmalar taa öncä hiçbir yarışmada ödül almamış hem hiç bir erdä yayınnanmamış olaceklar.
5. Her yazıcı, yarışmaya **en çok iki ayırı** annatmaylan katılabilir.
6. Yollanılacek annatmaların her birinin en az 1.000 (bir bin) en çok 10.000 (on bin) laflan yazılı olacek.
7. Yarışmaya yollanılacek annatmaların üzerindä **sade parol yazılı olacek**; paroldan kaarä yarışmacının adını belertän bir nışan bulunursa annatma yarışma dışı bırakılacek.
8. Yarışmacı, **adını hem laabını, açık adresini, biyografiyasını, 1 patredini** ayrı bir küçük konvertä koyacek. Konvertin üstündä sade parol lafını yzacek. Sora yaratmalarını, o küçük konvertlan birliktä, bir büük konvertä koyacek.
9. Annatmalar kompyutorda **12 punto 6 interval olarak yazılacak**, hem yollanacek. Ayrıca, konkursa girän annatmalar taa sora kiyatlaşacaa için, büük konvertin içinä **Word formatında** hazırlanmış dosye hem yaratmalar **CDya yazılı** olarak koyulacek.
10. Yarışmaya katılan annatmaların yazıları kesinniklän **geeri verilmeyecek** hem yazıların **saabisi bu konuda hiçbir hak ortaya koyamayacek**.
11. Yarışmada ödül kazanan yaratmaların **her türlü hakları Avrasya Yazarlar Birliinä geçeceklär**.
12. Yarışma jürisindä pay alannar hem onnarın yakınnarı yarışmaya katılamazlar.

Türkiye türkçesinnän yazılı yaratmaların yollanılacek adres:

Avrasya Yazarlar Birliği
Sakarya Mah. Göztepe Sokak No: 5/A
Altındağ / Ankara / TÜRKİYE

HALKLARARASI ÖDÜLLÄR

Birinciyä: 10.000 TL (*yaklaşık 3450 Euro*);
İkinciyä: 7.500 TL (*yaklaşık 2580 Euro*);
Üçüncüyä: 5.000 TL (*yaklaşık 1720 Euro*);
Mansiyon: 2.500 TL (yaklaşık 860 Euro).

Türkiye Türkçesi Jürisi:
Osman Çeviksoy
Hüseyin Özbay
Dursun Kuveloğlu
Ataman Kalebozan
Adnan Şenel

Gagauzça yazannar yaratmalarını Gagauziya jürüsinä yollêrlar hem erindeki yarışmaya katılêrlar.

Gagauzça yazılı yaratmaların yollanılacek yada getirilecek adres:

"ATATÜRK" bibliotekası
Lenina sokaa, 197,
Komrat – Gagauziya / Moldova

Gagauzça yazıların jürisi:
Mariya Dimitrievna Çebanova
Galina Dimitrievna Sirkeli
Todur ZANET

ERİNDEKİ ÖDÜLLÄR

Birinciyä: 1000 TL (*yaklaşık 345 Euro*);
İkinciyä: 750 TL (*yaklaşık 258 Euro*);
Üçüncüyä: 500 TL (*yaklaşık 172 Euro*).

Avrasya Yazarlar Birlii

Nekadar taa çok sokulaceklar Gagauziyanın zakonuna, okadar taa çok problema açaceklar

Sonu. Çeketmesi 2-ci sayfada

Evropada var çok standartlar, angıları biz isteeriz bizdä da olsun: korupţiyaylan düüş, yollar, zarplatalar, pensiyalar. Biz başka iş istämeeriz ne onnarda var – bizim var kendi adetlerimiz.

- Dönelim soţial hem ekonomika problemalarına. Onnarı nicä çözecez?

- Ekonomika hem soţial durumu halizdän zor. En büük problema – insan Gagauziyadan gider. Pek aaz insan kaldı. Taa ileri gidärdilär işlemää, şindi giderlär ayläylän bilä da gelmeerlär geeri, kalêrlar orada. Herliim biz diiştirmärsak bunu, yapmarsak ölä, ani burada insana iş olsun, uygun yaşamak olsun, ozaman 10-15 yıla kadar Gagauziyanın insan sayısı iki okadar taa aaz kalacek.

- Sadä Gagauziyanın mı?

- Diil, Moldovada da hep ölä olacek.

- Deputat olarak, Canabiniz başka ne işlär yapêrsınız?

- İlkin Halk Topluşunda deputatlık işlerini yapêrım. Bän GHTnın "Hak, reglament hem etika" Komisiyasında işleerm. Bundan kaarä çok işleerim insannan, kim bizi ayırdı. Zerä buluşmarsan insannarlan, üürenmärsan onların zorlarını, burada da zor olacek işlemää. Savaşêrız Çadır için da bişey yapmaa. Te yolları düzeriz.

- Canabiniz bir gagauzsunuz.

- Bän gagauzum, ama Moldova vatandaşı kendimi duyêrım. Bän sanêêrım diil sadä bän, ama, bilerim ani gagauzların çoyu da bölä duyêrlar kendisini.

- Ölä olsun. Sizi çok yıllar tanıyêrım. Siz halizdän bir delikat, esaplı, kırnak hem akıllı insansınız. Yaklaşêr Gagauziya başkanın seçimneri. Sizä görä Gagauziyanın başında nesoy bir insan lääzım olsun?

- Gagauziyanın başında lääzım olsun ölä bir insan, ani o annaycek, bilecek naşey insana lääzım burada hem da ölä kendisini götirecek, ani insanı sokmayacek ne cengä, ne konflikta ne başka bireri, yapacek ölä, ani insan yaşasın islää.

İnsan başkandan bekleer, ani o verecek kolaylık raat hem tok yaşamaa, uşakları üüretmää hem terbietmää. Bunu bekleer insan. Hem insan istämeer utansın kendi başkanından. Zerä açan bakêêrlar başkana nicä o kendisini götürer, ölä insan için da düşünerlär.

- Lääzım mı Moldova Parlamentında gagauzların kvotası olsun?

- Vakıt geldi, ani Moldova Parlamentına doorudan Gagauziyadan deputatlar ayırılsın. Partiyalar istärsaydı kendi listelernä gagauzları koysunnar. Ama Gagauziyanın kendi kvotası olsun.

Bu soruşu biz kaldırdık komisiyada da. Ordada annêêrlar artık, ani seçim zakonunu diiştirmää lääzım. Onnar hep Romıniyaya bakêrlar. Bän onnara söledim hem herkerä söleerim, ani Romıniya Parlamentında herbir naţiyanın var kendi deputatı.

- Bu gelmeer mi ona, ani Moldovada parlamentta iki Palata lääzım olsun?

- Ölä lääzım olsun. Bekim Konstituţiyada lääzım olacek yazmaa, ani iki Palata olsun – Parlament hem Senato. Bu sistema var Romıniyada, Amerikada, Rusiyada. Ozaman insan bilecek kimi ayırdı hem kimdän sormaa.

- Georgiy Georgievç, Ukrayna yanêr çatır-çatır. Ateşi var mı nicä bu tarafa geçsin?

- Bän düşünmeerim, ani bu var nicä olsun. Bän sayêrım, ani burêy geçmeyecek o ateş. Bizim insan istämeer bu iş olsun. Allaa korusun bizi bu iştän.

Bän annêêrım, ani var bir-iki kişi, ani var nicä denesin tutuşturmaa ortalıı. Ama insan kendisi uracek onnarın ellerinä da brakmayacek burêyı cengi getirsinnär. Başka taraftan burayı sokulmarsalar. Sokularsalar – ozaman hiç birisi bir da garantiya vermeyecek. Taa bir kerä urgulêêrım – bizim insan bunu istämeer hem gitmeyecek bu yoldan.

- Hem redakţiyamızın adetinä görä "Ana sözü" okuycularına, bir insan olarak, siz ne isteersiniz sölemää?

- İlk isteerim sölemää "Ana sözü" okuycularına onu, ani lääzım korumaa ana dilimizi. Biz pek siirek lafederiz gagauzça. Hep lafederiz rusça. O islää, ani bileriz rusça. O dildä biz çok informţiya kablederiz. Var nicä gidelim Rusiyaya, var nicä düneyi gezelim. Ama kendi dilimizi korumarsak, biz kalmayacez gagauz da. Bilmeerim kim naşey olacek, ama gagauz olmayacez.

"Ana sözü" yapêr o işi, angısını hepsi lääzım yapsın, ani koruyêr bizim dilimizi. Hem deputatların var bir büük günaası bizim halkın önündä, ani taa hazırlamadılar hem çıkarmadılar bir büük programa, ani insan taa islää bilsin hem üürensin ana dilini. Lääzım gagauz dili olsun diil salt ev hem sokak dili, ama halizdän ofiţial dil da.

İntervyuyu yazdı Todur ZANET

“Ur, ba! Ur, ba! Hepsimizi uramaycan!”

Bölä baarmışlar baurçulular, açan onnarın üstünä poliţiyacılar pistoletları hem avtomatları doorutmuşlar. En aazdan bunu annadêrlar o gençlär, angıları cumartesi gecesi gördülär ne oldu Baurçu küüyündä.

Moldova poliţiyasının açıklamasına görä, cumartesi Harman ayın (avgust) 2 gecesi, Baurçu küüyündä sarfoş huligannar düümüşlär moldovalı poliţiyacıları hem, alıp onnarın maşinasını, yakmışlar o maşinayı kırda.

Moldova poliţiyasının açıklamasına görä poliţiya ateş atmış yukarı durgutmaa deyni huligannarı, ama durgudamamışlar da düülmüşlär.

Baurçulu insannar annadêrlar, ani poliţiya da kefliymiş. Hem pistoletlan korkudarmış insannarı, doorudup onnarın üstlerinä kavalları.

Şindilik bir baurçulu çocuk kapalı. Onu çıkarmışlar Gagauziyadan da Moldovanın Çimişli kasabasında poliţiya bölümündä kapalı tutêrlar.

Çadır poliţiya komisariatın önündä Baurçudan insannar protest mitingları yapêrlar hem söleerlär, ani o gecedeki poliţiyaylan kavgaya 300 kişiya yakın baurçulu katılmış.

Nicä da olsa, dooruluu prokuratura bulacek. Bulsun lääzım.

Dimu ERİBAKAN

Gagauzları tutuşturup, Gagauziyayı yakmaa mı isteerlär?

(Moldovanın poliţiyası heptän azıttı. Bu kerä Beşalmada)

Taa sünmedi Baurçu küüyündä Moldova yolcu poliţiyasınnan inţedentın yalazı, nicä eni bir ateş Beşalmada kızıştı. Bu kerä moldovanın yolcu poliţiyası düüdü beşalmalı çocuu Nikolay KARADİMİTROVu (video burada: *https://www.youtube.com/watch?v=OIpHQPX8FbQ#t=164*).

Nikolayın annatmasına görä, o gecä poliţiyacı ilktän durgutmuş onu, ama sora, büük üfkäylän hem kuvetlän ansızdan poliţiya sopasınnan (jezl) urmuş onun kafasına.

Nikolay KARADİMİTROV: “O durguttu da srazu jezlaylan urêr. Kaptı ruli da srazu urêr!”

Hepsi kim bulundu inţidentın erindä, küülülär da, Beşalma küüyün primarı da, bir seslän söleerlär, ani Nikolay KARADİMİTROV ayıkmış.

Valeriy MOŞ, Beşalma küüyün primarı: ***“Kişinevdan poliţiyalar gelerler nezaman isteerler, yannarına Gagauziya poliţiyasını almêêrlar, hiç birinä haber vermeerlär.”***

Bir beşalmalı adam: ***“Poliţiyanın yaptı iş – bu barbarlık!”***

Redakţiyadan: *Gagauziyada sincir gibi biri-biri ardına olan Moldova yolcu poliţiyasınnan bu inţidentlar iki işi gösterer:*

1. Moldova poliţiyasında terbiedilmemiş daada tutulma kadrolar işleer, angıları gagauzlardan en aazdan azetmeerlär hem gagauzları insan erinä saymêêrlar.

2. Poliţiyeya bu barbarlıı yapmaa deyni yukardan izin vererlär, gagauzları tutuşturup, Gagauziyayı yakmaa deyni.

Poliţiya her afta gagauz küülerini basêr. Bu kerä Başküüyünü

Harman ayın (avgust) 15-16 gecesi Kişinevdan “Fulger” spetnaz batolyonundan 20 kişiyä yakın poliţiyacı, avtomatlar ellerindä, bastı Başküüyün (Kirsova) “777” diskotekasını. Bu kerä onnarın yanında Komrattan da 2 poliţiyacı vardı.

Nicä annadêrlar başküülü insannar, o gecä diskotekada 200 kişidän zeedä insan varmış. Kişinevdan “Fulger” spetnazın askerleri hertaraftan sarmış diskotekayı. Kapulara, hiç birini çıkmaa-girmää brakmayıp, avtomatlarlan poliţiya konmuş. Stenaya poliţiyacıdan birkaç kişi çıkmış, da emir verip hepsi uslu dursun hem kimsey kıpırdamasın, poliţiya başlamış kimi kişileri yoklamaa.

Nicä annadêrlar o gecä diskotekada bulunan insannar ***“poliţiya pek alatlardı, bezbelli korkardılar, ani diskotekaya başlayaceklar toplanmaa burada bulunanarın anaları-bobaları hem dostları”.***

Halizdän ölä da olmuş. Birkaç vakıttan sora, hiç bişey kimseyä sölämeyip hem insannardan prost olmak için bir laf ta sölämeyip, spetnaz hızlıca diskotekadan çıkıp, gecenin (*gecenin mi?*) karannıına kayıp olmuşlar.

“ANA SÖZÜ”Gagauz dilindä gazeta
Çıkêr 14.08.1988 beeri

Kurucu “ANA SÖZÜ” S.R.L.
Sertifikat No. 1003600086420

Todur ZANET
Baş redaktor

İndeksi - PM – 21358

Gazeta “Universul” basım evindä basılêr
Tiraj – 3000 ekz. Sımarlamak No: 4602

YAZIŞMA ADRESİMİZ:
RM – 2028, Moldova, Kişinêu,
c/p Nr. 1025. Tel/fax: 022 28-18-04
e-mail: todur.zanet@gmail.com
zanet@anasozu.com